

ІНФОРМАЦІЯ

**Відділення релігієзнавства ІФ НАН України
до звіту Секції суспільних і гуманітарних наук
НАН України за 2009-2013 роки (за схемою)**

1. Установи ССГН НАН України (назви)

Відділення історії, філософії та права
Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАН України

2. Склад наукових працівників установ ССГН НАН України.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

ССГН НАН України	Спискова чисельність працівників	Наукових працівників	Докторів наук	Кандидатів наук
Відділення історії, філософії та права Відділення релігієзнавства ІФ НАН України	2009 – 22	2009 – 19	2009 – 5	2009 – 8
	2010 – 23	2010 – 20	2010 – 7	2010 – 8
	2011 – 22	2011 – 19	2011 – 7	2011 – 8
	2012 – 22	2012 – 19	2012 – 7	2012 – 9
	2013 – 21	2013 – 18	2013 – 8	2013 – 10

3. Підготовка наукових кадрів

установами ССГН НАН України у 2009-2013 рр.

Спеціалізована вчена рада Д 26.161.03

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

ССГН НАН України	Загальна кількість захистів дисертацій		Кількість захистів дисертацій співробітниками установ	
	докторські	кандидатські	Докторські	кандидатські
Відділення історії, філософії та права Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ	2009 – 4	2009 – 7	2009 – 4	2009 – 5
	2010 – 1	2010 – 9	2010 – 1	2010 – 4
	2011 – 1	2011 – 9	2011 – 1	2011 – 2
	2012 – 2	2012 – 8	2012 – 1	2012 – 1
	2013 – 3	2013 – 4	2013 – 1	2013 – 2

4. Пріоритетні напрями наукових досліджень ССГН НАН України в 2009-2013 роках.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

1. Релігійний фактор в контексті духовного розвитку сучасної України.

2. Практичне релігієзнавство: сутність і функціональність.
3. Природа мусульманського максималізму та прогнози його виявів на українських теренах.
4. Релігія в контексті соціокультурного діалогу (складова комплексної теми Відділення ІФП «Прогнози і моделі соціальних і соціо-культурних трансформацій українського суспільства першої чверті ХХІ ст.»).
5. Релігія в контексті функціонування форм суспільної свідомості на українських теренах (складова комплексної теми Відділення ІФП «Політико-правові, культурні та цивілізаційні основи модернізації держави та суспільства в Україні»). – *перехідна*
6. Інституційні процеси в сучасних християнських релігіях: загальні закономірності та особливості українського контексту. – *перехідна*
7. Внутрішньоінституційні процеси в ісламі України та шляхи їх толерантизації.

**5. Кількість тем наукових досліджень установ
ССГН НАН України за 2009-2013 рр.
Відділення релігієзнавства ІФ НАН України**

ССГН НАН України	Виконуваних		Завершених		Розпочатих	
	фунд.	прикл.	фунд.	прикл.	фунд.	прикл.
Відділення історії, філософії та права	5	2	5	2	2	1
Разом:	5	2	5	2	2	1

6. Найважливіші отримані результати (тези деяких планових тем)

***Тема: «Стан і прогнози релігійних процесів України
на ближнє десятиліття»
(2006-2009 рр.)***

За наслідками дослідження теми розкрита конфесійна картина релігійної мережі України, стан конфесійних трансформацій і міжконфесійних відносин в умовах законодавчо забезпеченої свободи віросповідань за роки незалежності. При цьому з'ясовуються насамперед проблеми буття традиційних, як для України, Церков, ісламських та іудейських спільнот, різнобарв'я нових релігійних течій. Сформульовані прогнози можливих релігійних процесів на наступні 10-15 років в православ'ї, католицизмі, протестантизмі, мусульманстві та нових релігійних спільнотах, зокрема визначаються шляхи вирішення питання Помісності Православної Церкви, розв'язання міжцерковних колізій в Українському Православ'ї, з'ясовуються причини помітного зростання харизматичних спільнот і загострених їх

відносин з традиційним протестантизмом, питання відвернення процесів зростання ваххабістських течій в уммі Криму, аналізуються також тенденції поширення ново-релігійних рухів і причин невідпорності українського соціуму щодо нетрадиційних як для нього конфесій. Досліджуються також такі тенденції релігійного життя як подальша конфесіоналізація його при одночасному зростанні прагнень до екуменізму, політизація та етизація його богословських викладок, вихід конфесійних спільнот у сферу соціального служіння, прагнення проникнути у світську освіту.

***Тема: «Релігійний фактор
в контексті духовного розвитку сучасної України»
(2009-2011рр.)***

Визначивши особливості, структуру і тенденції духовного розвитку сучасної України, з'ясовано вплив релігійного чинника на становлення і функціонування моральної, художньо-мистецької, освітньої, взагалі культурно-духовної сфери. Розкривши філософський статус поняття «духовність» та «духовне життя», науковці в такий спосіб спростували прагнення віднести ці феномени переважно до сфери релігії, богословське їх бачення переважно як якогось морально-нормативного ідеалу. Особлива увага у праці приділяється питанням включеності релігійного чинника в процеси становлення національної самосвідомості українців, ролі його окремих конфесій як фактору національної самоідентифікації, засобу духовної відпорності процесам глобалізації й нищення української духовної самобутності. З'ясовано проблеми духовного буття традиційних як для України християнських церков, ісламських та іудейських спільнот, різноманіття нових релігійних течій. Дослідженні також такі тенденції релігійного життя як подальша поліконфесіоналізація його при одночасному наростанні прагнень до духовної монополії окремих релігійних течій, екуменізм, політизація релігії, етизація її, вихід у сферу соціального служіння, духовного різноманіття тощо.

***Тема: «Практичне релігієзнавство:
предметне поле і функціональна природа»
(2009-2011рр.)***

Встановлено що в наш час відбувається помітна зміна в функціональності релігії – з домінуючої дотепер вертикалі «Людина – Бог» на домінуючу горизонталь «Людина – Людина», цебто перехід на реалізацію другої сторони вчення про любов Ісуса Христа – любов до ближнього. З'ясовано сутність релігії саме як реально функціонуючого явища в системі суспільно-конфесійних відносин сучасної України. Вперше в нашій фаховій науці інституалізовано таку її дисциплінарну частину як практичне релігієзнавство, з'ясовано його природу, співвідношення з теоретичним, виявлено предметне поле практичного релігієзнавства і його значимість у

визначенні форм суспільної регуляції різних сфер релігійного життя. Вивчено проблеми і шляхи оприсутнення релігії в суспільстві, визначено реальні шляхи входження у світ як окремих віруючих, так і релігійних інституцій. Розглянуто практичний аспект процесів толерантизації міжконфесійних відносин, мінімізації і відвернення релігійних конфліктів, дається наукове обґрунтування принципів державно-конфесійних відносин, зокрема зміна їх вияву – відокремлення Церкви **ВІД** держави на відокремлення Церкви **І** держави. Вироблено моделі удосконалення суспільно-релігійних відносин. Подається програма навчального курсу «Практичне релігієзнавство» для релігієзнавчих спеціалізацій вузів України.

***Тема: «Внутрішньоконфесійні проблеми в ісламі
та шляхи їх толерантизації: український контекст»
(2010-2012 рр.)***

З'ясовано інституційну структуру мусульманської умми України, визначено історичні, етнонаціональні, політичні, внутрішньоконфесійні, а також міжнародні й особистісно-лідерські причини розколу мусульманської спільноти на окремі управління і центри. В інституалізації виокремлено дві хвилі: перша співпадає із загальними процесами релігійного відродження в Україні, коли чітко взаємодіяли етнічні і територіальні чинники; друга хвиля почалася з нового століття й відображає відносини і внутрішні особливості розвитку вже існуючих ісламських структур, виявлені у формуванні етноконфесійних мусульманських спільнот, спільнот навколо певних лідерів тощо. Проаналізовано особливості внутрішньоісламських протитріч на теренах України, а водночас основні вектори впливу різних мусульманських інституцій на суспільно-політичне і національне життя України, на різні сфери міжконфесійних і державно-конфесійних відносин. Визначені основні проблеми на шляху інтеграції мусульман України різноконфесійного вияву в український соціум. На означених теоретичних засадах розроблені прогнози щодо ймовірного розвитку ісламських інституційних процесів на українських теренах та запропоновані практичні рекомендації як державним органам, так і мусульманським управлінням і центрам із запобігання та нейтралізації (мінімізації) поширення різних протистоянь на мусульманському ґрунті в українському суспільстві.

Основні монографії Відділення з планових тем 2009-2013 років

- Релігія в контексті соціокультурних трансформацій України. – 2009.
- Конфесіологія релігії. – 2009.
- Нові релігії України. – 2010.
- Релігія в контексті культурно-цивілізаційного діалогу. – 2010.
- Іслам в його проблемах і трансформаціях. -2010.
- Релігійна свобода: міжконфесійні відносини в їх сутності і виявах в Україні. – 2010.

- Релігійна свобода: свобода релігії і демократія – старі і нові виклики. – 2010.
- Релігійні меншини України. – 2011.
- Ісламські процеси у світі та в Україні. – 2011.
- Міжконфесійні відносини поліконфесійної України. – 2011.
- Релігійні процеси в перспективі їх виявів. – 2012.
- Релігія в контексті духовного життя. – 2012.
- Практичне релігієзнавство. – 2012.
- Яроцький П.Л. Релігієзнавство: сучасні релігійні процеси у світі та в Україні. – 2012.
- Українську святиню – українському народові. – 2012.
- Релігія і Церква в історії української діаспори. – 2013.
- Україна і Ватикан: до і після II В'єтнамського собору. – 2013.
- Авраамістичні релігії в Україні: історія, етнокультурні взаємовпливи і міжконфесійні взаємини. – 2013.
- Шевченко В.В. Православ'я в Україні і цивілізаційні виклики: історія і сучасність. – 2013.

**7. Впровадження результатів наукових досліджень
установ ССГН НАН України в діяльність
центральної органів державної влади за 2009-2013 рр.
Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ**

ССГН НАН України	Всього:	Назви розробок (найбільш вагомі)			
		КМУ	АПУ	ВРУ	Інші міністерства та відомства
Відділення історії, філософії та права Відділення релігієзнавства ІФ НАН України	2009 –	1	1	1	5
	2010 –	3	1	1	9
	2011 –	3	1		10
	2012 –	3	2		10
	2013 –	1	2		7
	2009 – 8 2010 – 14 2011 – 14 2012 – 15 2013 – 10				

**8. Науково-експертна діяльність
в інтересах та на замовлення органів державної влади
у 2009-2013 рр.**

Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ

ССГН НАН України	Всього за 2009- 2013 рр.	Найважливіші документи (до 10)
Відділення історії, філософії та права Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ		- Експертний матеріал «Наукові основи удосконалення державно-церковних та толерантизації міжконфесійних відносин в Україні» – Мінкультури. - Експертний матеріал «Збереження сакральних пам'яток історії та культури і відповідальність за це церковних структур» – Мінкультури, ВРУ. - Експертний матеріал «Внутріїнституційні процеси в мусульманській уммі України і шляхи їх толерантизації» – Кабмін, Мінюст, Мінкультури, АПУ, ВРУ. - Релігієзнавча експертиза Статуту і видруків т.зв. Української Правовірної Греко-Католицької Церкви. – Мінкультури. - Експертна записка «Конфесійна природа кримських караїмів і проблема відносин їх з іудейською спільнотою» – Кабмін Криму - Експертні записки на замовлення Національної комісії з питань захисту суспільної моралі з аналізом мусульманських видруків про Халіфат, змісту бігбордів про Патріарха Кирила. - Експертна оцінка віровчення і діяльності нових релігійних течій Фалуныгун, Школи здоров'я і Радості, Схорон еж словен – для Мінкультури - Експертний матеріал «Загроза національним інтересам в релігійній сфері» – Мінюст. - Наукова оцінка проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про свободу світоглядів і релігійні організації» - ВРУ, Міністерство культури, Мінюст. - Науково-експертна записка «Діяльність в Україні організацій релігійно-екстремістської спрямованості і функціонування нових релігійних течій» – РНБіО при Президентові України. - «Вияви мусульманського екстремізму в друкованій

		продукції мусульманських спільнот України» – Служба безпеки України - Науково-експертна записка «Стан релігійної мережі України і проблеми міжконфесійних відносин» – різні центральні державні органи - Лист-пропозиція «Інформація про співробітництво Відділення релігієзнавства з освітянською сферою і побажання щодо його розширення» – Міносвіти і науки - Інформативний матеріал для преси «Двадцятиріччя свободи совісті в Україні»
Всього:	9	

9. Участь установ ССГН НАН України у підготовці найважливіших державних документів з питань суспільного, економічного та культурного розвитку України (державні програми, концепції, послання Президента, кодекси, законопроектів тощо).

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

- Послання Президента «Про внутрішній і зовнішній стан України в 2012 р.».
- Проект нової редакції Закону про свободу світоглядів і релігійних організацій, підготовлений Комісією Мінюсту України.
- Урядові програми «Освіта дорослих в Україні» і «Український прорив: для людей, а не політиків».
- Президентський документ «Гуманітарний поступ України: національні пріоритети та європейські очікування».
- Президентський документ «Гуманітарні технології як чинник суспільних перетворень в Україні».
- Президентська служба «Пропозиції до заходів із відзначення 1025-річчя хрищення Київської Русі».

10 Національні доповіді НАН України.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

«Політичне поле взаємодії держави, суспільства і громадян в сучасній Україні: інституційні механізми, мотиви, напрями» - розділи «Взаємодія Церкви і держави» та «Церква як виразник суспільних настроїв та групових інтересів».

12. Програми наукових досліджень НАН України, у реалізації яких у 2009-2013 роках брали участь установи ССГН НАН України.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

- Політико-правові, соціокультурні та цивілізаційні основи модернізації держави та суспільства в Україні.
- Україна в умовах культурно-цивілізаційного діалогу XXI століття.

- Прогнози і моделі соціальних і соціокультурних трансформацій українського суспільства першої чверті XXI століття.

**13. Участь установ ССГН НАН України
у вирішенні актуальних загальнодержавних проблем
(з питань реформування економіки,
розвитку політичної системи України тощо)**

(назви проблем, найбільш вагомні результати їх вирішення в 2009-2013 рр.).

Після фактичної ліквідації передбаченого українським законодавством державного органу із справ релігії і релігійних організацій шляхом мінімізації його до одного із департаментів/відділів Міністерства культури, а відповідно і зменшення штатів владних працівників сфери державно-конфесійних відносин, заодно і ліквідації обласних управлінь у справах релігії говорити про вирішення актуальних питань релігійного життя стало практично ні з ким. Від них практично усунулася і комісія із справ духовності Верховної Ради. То ж приходиться чекати кращих часів, а покищо розширювати співпрацю з офісами різних конфесій, Всеукраїнською Радою Церков та релігійних організацій, разом з ними проводити щороку 10-12 Днів релігійної толерантності в обласних центрах України, допомагати практично конфесіям у вирішенні складних проблем їх діяльності на українських тенренах, зокрема тому, що маємо на основі УПЦ МП процес фактичного формування державної Церкви, довільне маніпулювання політичними силами українським законодавством.

**14. Участь вчених (установ) ССГН НАН України
в роботі колегій міністерств і відомств (2009-2013 рр.).
*Відділення релігієзнавства ІФ НАН України***

- Науково-експертна рада Департаменту у справа релігії і національностей Міністерства культури України.
- Експертна Рада з філософії та історії ДАК Міністерства освіти і науки України.
- Науково-методична Рада Міністерства освіти і науки України.
- Комісія з християнської етики Міносвіти України.
- Правління Українського Біблійного товариства.
- Мала Академія наук України (релігієзнавча секція).
- Головна Рада Всеукраїнського Товариство «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка.
- Співпраця із Всеукраїнською Радою Церков та релігійних організацій, Альянсом професіоналів-християн, офісами біля 30 конфесій.

15. Науково-видавнича діяльність ССГН НАН України (2009-2013)
Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

ССГН НАН України	Монографії	Підручники, довідники
Відділення історії, філософії та права	2009 – 13 = 345 д.а.	2009 – 1 = 10 д.а.
	2010 – 15 = 405 д.а.	2010 – 2 = 16,5 д.а.
Відділення релігієзнавства ІФ НАН України	2011 – 14 = 386 д.а.	2011 – 1 = 8 д.а.
	2012 – 10 = 285 д.а.	2012 – 6 = 12 д.а.
	2013 – 13 = 385 д.а.	2013 – 3 = 7 д.а.
	Публікації за кордоном	
	Монографії	Статті
2009 – ---	2009 – 11 = 5 д.а.	
2010 – 3 = 106 д.а.	2010 – 48 = 22 д.а.	
2011 – ---	2011 – 6 = 4 д.а.	
2012 – ---	2012 – 6 = 5 д.а.	
2013 – ---	2013 – 5 = 4 д.а.	

16. Найважливіші багатотомні фундаментальні праці установ ССГН НАН України (назви).

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

- Десятитомник «Історія релігії в Україні».
- Трьохтомник «Релігія – Світ - Україна».
- Чотиритомник «Україна – Ватикан»
- Науковий проект «Історія релігії в Україні» в 25 книгах.
- Двохтомник «Религиоведение Украины» (Москва, 2010).
- П'ятитомник «Богослови-мислителі української діаспори».
- Щорічник «Релігійна свобода» (17 випусків).
- Квартальник «Українське релігієзнавство» (68 чисел).

18. Участь установ (учених) Секції у роботі міжнародних організацій, з'їздів, комітетів, комісій, конгресів, форумів, симпозіумів тощо.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ бере участь в роботі, як член їх, Міжнародної Асоціації дослідників релігії, Міжнародної Асоціації істориків релігії, Міжнародної Асоціації релігійної свободи, Міжнародної Академії свободи релігії і віровизнаний, Парламенту релігій світу. **На базі Відділення під час релігієзнавчої конференції в Москві у 2009 році утворено Раду з теоретичного і практичного релігієзнавства країн СНД і Балтії.** Модератором Ради є зав. відділом історії релігії і практичного релігієзнавства Відділення релігієзнавства професор Людмила Филипович. Маємо договори творчої співпраці з Інститутом релігієзнавства Ягелонського університету (Краків, Польща),

Міжнародним центром права і релігієзнавства Університету Бригама-Янга (Прово, США), кафедрою державно-конфесійних відносин Російської Академії державної служби (Москва, Росія), кафедрою філософії релігії і релігієзнавства Московського державного університету імені М.В. Ломоносова (Москва, Росія)

**19. Участь установ (учених),
секції у міжнародних дослідницьких програмах, проектах.
Відділення релігієзнавства ІФ НАН України**

Разом із зарубіжними науковцями чи інституціями виконували чи виконуємо грантові теми; «Паварот до Беларусі: ьдеі, метады, канцэпцыі», «Експертні співтовариства України та Білорусі в системі соціального менеджменту: теоретико-методологічні та інституалізаційні аспекти» (разом з інститутами Білоруської Академії наук); з Європейською програмою HRWF – Права людини без кордонів (Брюсель); з Ягелонським університетом - «Релігія в історії україно-польських відносин»; з кафедрою державно-конфесійних відносин Російської Академії державної служби при Президенті РФ -«Релігієзнавча думка на теренах пострадянських країн»; з Інститутом соціології Російської Академії наук - «Трансформація релігійної свідомості віруючих міського і сільського середовища», «Трансформація молодіжної релігійності в контексті соціально-історичних зламів ХХІ століття»; з Інстиутом етнорлогії і антропології РАН (С-Петербург) – «Конфесійна ситуація в Україні: історія і сучасність» та ін. В рамках співпраці із Департаментом з прав людини ОБСЄ виїздили з доповідями на засідання відповідних комітетів до Парижу та Відня В.Єленський та Л.Филипович. Зокрема на нараді ОБСЄ з розгляду виконання зобов'язань у Відні Л.Филипович виступила з доповіддю «Від зобов'язання до втілення:свобода релігії та віросповідання в ОБСЄрегіоні». В 2010 році видрукувано в Москві видавництвом «МедиаПром» колективну працю українських науковців «Религиоведение Украины» двома книгами – 1.«Феномен советского религиоведения: украинский контекст» (56 д.а) та 2.«Религиоведение Украины конца ХХ – начала ХХІ века»(41 д.а.). В Німеччині видавництво Lambert Academic Publishing в 2011 році надрукувало монографію Н.Гаврілової «Религиозное сознание: во что и как верит украинская молодежь».

Протягом 2009-2013 років Відділення мало 82 науковцевіездів на різні наукові форуми в 21 країну світу, де на 39 конференціях було виголошено 78 доповідей/повідомлень. В 2009-2013 роках на заходи Відділення приїздило 122 науковці із зарубіжжя, видрукувано в наших виданнях 82 праці зарубіжних авторів. В 2011 році Відділення разом з науковцями Прикарпатського університету здійснило наукову експедицію з проведенням конференцій чи зутрічей науковців у містах Краків-Прага-

Мюнхен-Рим-Відень-Будапешт. У жовтні 2013 року маємо науковий десант українських релігієзнавців до м.Закопане (Польща), де проводимо разом із Інститутом релігієзнавства Ягелонського університету міжнародну конференцію «1700-ліття Міланського едикту». Разом з Університетом Бригама Янга (США) провели в Києві 16 конференцій циклу «Релігійна свобода» і водночас мали 9 наших наукововиїздів в різні роки до міста Прово для участі там в таких же міжнародних конференціях, проводили конференції в різних містах зарубіжжя – Мінськ, Москва, Будапешт, готуємо в 2014 році в Кракові. Ця співпраця, зорієнтованга на демократизацію сфери державно-церковних відносин, а також творчі зацікавлені відносини з Держкомом/Держдепом національностей і релігій України дала нам можливість втілити в релігійне життя країни загалом толерантні міжконфесійні відносини. Маємо наше членство в редколегіях зарубіжних журналів - російському «Религиоведение», польському - «Nomos». Czasopismo Religioznawcze та «Antheon». Religionisticky casopis (Journal for the Study of Religions), болгарському - «Идеи». В редакційній колегії нашого часопису «Українське релігієзнавство» працює 4 зарубіжні науковці. 12 релігієзнавців зарубіжжя є Почесними науковими співробітниками Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ.

20. Вчені ССГН НАН України.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

- удостоєні державних нагород - немає;
- удостоєний почесного звання **Заслужений діяч науки і техніки України заст. директора – керівник Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ проф. Анатолій Колодний;**
- удостоєні державних і національних премій – **А.Колодний удостоєний в 2013 році Огієнківської премії.**

21. Пріоритетні напрями наукових досліджень ССГН НАН України на 2014-2018 роки.

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України

2013-2014 роки – завершення роботи над плановими темами:

- «Інституційні процеси в сучасному релігійному середовищі: загальні закономірності та особливості українського контексту».
- «Релігія в контексті функціонування форм суспільної свідомості на українських теренах».

2014-2018:

- Завершення написання і видрук трьохтомної «Української Релігієзнавчої Енциклопедії».

З 2015 року:

- «Трансформація соціальних функцій релігії і їх корегування за умов глобалізації, постмодерну та секуляризації».
- «Релігійний феномен в зміні його структурних складових і перспективі десакралізації».
- «Нова релігійність в контексті конфесійних процесів в Україні».

*Керівник Відділення релігієзнавства А.КОЛОДНИЙ
Вчений секретар Відділення Д.БАЗИК*

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ
щодо Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ
до додатку про проект Концепції розвитку НАН України
на 2009-2013 роки (за схемою)**

2. Сучасний стан Відділення релігієзнавства як академічної інституції.**2.1. Структура та засади функціонування.**

2.1.1. Утворене рішенням Президії НАНУ в 1991 році Відділення релігієзнавства мало тоді три відділи - філософії релігії, історії релігії та соціології релігії. Із-за відсутності належного фінансування останній відділ прийшлося скоротити. У звітні роки – 2009-2013 – у Відділенні мали відділи філософії релігії, історії релігії та практичного релігієзнавства, науково-дослідницьку групу з ісламознавства. Утворенням на основі Відділення Української Асоціації релігієзнавців вдалося прилучити до його науково-дослідницької діяльності 20 обласних осередків вузівських релігієзнавців.

2.1.2. Відділення релігієзнавства утворене спеціальною Постановою Президії НАН України від 26 червня 1991 року як автономне утворення в структурі Інституту філософії із своїм фінансуванням, штатним розписом, Вченою Радою на правах інститутських, Спеціалізованою і Координаційною радами та ін. і водночас із чітким визначенням на перспективу основних завдань його діяльності.

2.1.3 Майновий стан – маємо 7 робочих кімнат в будинку НАНУ по вул. Трьохсвятительській, 4 та офіс УАР по вул.Івана Мазепи, 31. Ремонт приміщень робимо за свої кошти, як і придбання деякої нової меблі. На громадських засадах утворили наукову Бібліотеку релігієзнавця із своїм читальним залом релігійної періодики.

2.2 Кадровий потенціал. Протягом 2009-2013 він дещо змінювався. Якщо в 2009 році у Відділення працювало 20 наукових співробітників (з них: 8 докторів і 10 кандидатів наук, 16 штатних і 4 сумісники), то на кінець 2013 року маємо 21 співробітника (з них 7 докторів і 8 кандидатів наук, 19